

Αφιέρωμα "30 ΧΡΟΝΙΑ ΟΣΕΟΚ"

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Γιάννος Πουμπουρής

Διευθυντής ΟΣΕΟΚ (Ομοσπονδίας Συνδέσμων
Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου)

“ Η μεγαλύτερη πρόκληση για τον κατασκευαστικό τομέα και τις επιχειρήσεις του κλάδου του, είναι η προσαρμογή στα νέα δεδομένα. ”

www.oseok.org.cy

- ▶ **Σειρά Εκδηλώσεων ΟΣΕΟΚ**
για προώθηση του διαλόγου με στόχο την ανάδειξη κρίσιμων θεμάτων
- ▶ **Έλλειψη Εργατικού Δυναμικού**
Μία μεγάλη πρόκληση για την κυπριακή οικονομία
- ▶ **Σώτος Λοής 1941-2025**
Ο εργοληπτικός κόσμος έγινε φτωχότερος

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΟΥΜΠΟΥΡΗΣ

Διευθυντής ΟΣΕΟΚ (Ομοσπονδίας Συνδέσμων
Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου)

“ Η μεγαλύτερη πρόκληση για τον κατασκευαστικό τομέα και τις επιχειρήσεις του κλάδου του, είναι η προσαρμογή στα νέα δεδομένα. ”

Έπειτα από την ολοκλήρωση ενός κύκλου πέντε ετών στη Διεύθυνση της ΟΣΕΟΚ, μία περίοδο κατά την οποία επεσυνέβησαν κοσμογονικά γεγονότα στο παγκόσμιο σκηνικό και ο κλάδος των κατασκευών κλήθηκε να διαχειριστεί τις επιπτώσεις του παρόντος και να θέσει τους στόχους του μέλλοντος, ο Διευθυντής της ΟΣΕΟΚ κ. Γιάννος Πουμπουρής καταθέτει τις δικές του θέσεις στη συνέντευξη που ακολουθεί.

Ο κατασκευαστικός τομέας ο οποίος αντιπροσωπεύει έναν εκ των ισχυρότερων κλάδων της κυπριακής οικονομίας και αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο εργοδότη του κράτους, δεν έχει μείνει ανεπηρέαστος από τις ραγδαίες εξελίξεις της εποχής. Στην παρούσα φάση, όπως σημειώνει ο κ. Πουμπουρής, "ο κλάδος καλείται να δημιουργήσει ένα road map για τη μετάβασή του στην επόμενη εποχή". Σκιαγραφεί τη διαμορφωθείσα κατάσταση και καταθέτει τις δικές του απόψεις όσον αφορά την πορεία του κλάδου και των επιχειρήσεών του και στέλνει τα δικά του μηνύματα.

Συνέντευξη στην Κυριακή Αντωνίου

Λειτουργός Δημοσίων Σχέσεων

Ο.Σ.Ε.Ο.Κ. / Δημοσιογράφος

Την τελευταία δεκαετία βιώνουμε μία σειρά από απρόβλεπτα γεγονότα (πρώτα η οικονομική κρίση του 2013, η πανδημία, οι πολεμικές συγκρούσεις, ο εμπορικός πόλεμος που υφίσταται από τις πολιτικές των κυβερνήσεων των ισχυρών χωρών), τα οποία επέφεραν επιπτώσεις στον κόσμο των επιχειρήσεων και στην κοινωνία γενικότερα. Ποιές οι αδυναμίες αλλά και οι ευκαιρίες που ανέδειξε για τον επιχειρηματικό κόσμο αυτό το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον;

Η αλήθεια είναι ότι πάντα υπήρχαν και θα υπάρχουν εμπόλεμες καταστάσεις, εμπορικοί πόλεμοι και κρίσεις που επηρεάζουν την οικονομία και τις αγορές. Ένας κύκλος κλείνει και ένας άλλος ανοίγει. Στην παρούσα φάση οι ποικιλόμορφες και απανωτές κρίσεις που διαδέχτηκαν η μία την άλλη επέφεραν κάποιες αρνητικές επιπτώσεις στις επιχειρήσεις, όπως το αυξημένο κόστος και επιβράδυνση των εργασιών τους.

Οι αδυναμίες που παρουσιάστηκαν δεν μεταφράζονται σε αδυναμίες των επιχειρήσεων, αλλά αδυναμίες που προκλήθηκαν ελλείψει μηχανισμών προσαρμογής σε τέτοιες συνθήκες. Το γεγονός ότι είμαστε ένα νησί και κατά κύριο λόγο χώρα εισαγωγής, δημιουργεί συνθήκες εξάρτησης από άλλες χώρες. Σοβαροί παράγοντες, όπως η ενεργειακή κρίση, οι επιπλέον δασμοί που επιβλήθηκαν, οι καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν στη διακίνηση βασικών προϊόντων και υλικών κατασκευής και οι απρόβλεπτες αυξήσεις που επιβλήθηκαν στις παγκόσμιες αγορές, είχαν επηρεάσει άμεσα τον κόσμο των επιχειρήσεων. Οι εργολάβοι επωμίστηκαν το κόστος των αυξήσεων αυτών, για το οποίο δεν υπήρχε η δυνατότητα να προσαρμοστεί στις υφιστάμενες συμβάσεις τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα και οι εταιρείες υπέστησαν ζημιές. Ένας μηχανισμός προσαρμογής σε τέτοια γεγονότα είναι ουσιώδης για την επιτυχία του σκοπού μίας σύμβασης, ώστε το βάρος λόγω απρόβλεπτων γεγονότων να μπορεί να επωμίζεται δίκαια στα μέρη.

Η κρίση του κορωνοϊού, ανέδειξε την ανάγκη άμεσης προώθησης της χρήσης της τεχνολογίας (ειδικά στον κατασκευαστικό τομέα όπου η Κύπρος έχει μείνει λίγο πιο πίσω) και προσαρμογής των επιχειρήσεων του κλάδου σε πιο ευέλικτα επιχειρηματικά μοντέλα.

Ποιά είναι τα κυριότερα προβλήματα και προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει την παρούσα φάση ο κατασκευαστικός τομέας, οι επιχειρήσεις του, αλλά και η ΟΣΕΟΚ που τις εκπροσωπεί.

Ο κατασκευαστικός τομέας, έχει σίγουρα να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της έλλειψης εργατικού δυναμικού, το οποίο αν και οξύνθηκε λόγω της αύξησης της κατασκευαστικής

δραστηριότητας, είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα που παρατηρείται τις τελευταίες δεκαετίες στον τομέα, κυρίως όσον αφορά τις ανάγκες σε τεχνικό προσωπικό, καθώς δεν είναι ανάμεσα στις επιλογές των κύπριων νέων να ακολουθήσουν τα τεχνικά επαγγέλματα και το επάγγελμα του οικοδόμου, σιδερά, καλουπιή κ.α..

Ένα πρόβλημα που δεν περιορίζεται στα όρια της Κύπρου, αλλά εκτείνεται σε όλη την Ευρώπη, αφού ανάλογο πρόβλημα αντιμετωπίζουν όλες οι ανεπτυγμένες χώρες.

Διαχρονικά, οι εταιρείες έχουν επίσης να αντιμετωπίσουν τις χρονοβόρες διαδικασίες επίλυσης διαφορών, τις παθογένειες του συστήματος των Δημοσίων Συμβάσεων, τη δυσκολία είσπραξης δεδουλευμένων /οφειλών, τις χαμηλές προσφορές κ.α.

Η μεγαλύτερη όμως πρόκληση για τον κατασκευαστικό τομέα και τις επιχειρήσεις του κλάδου του, είναι η προσαρμογή στα νέα δεδομένα, τα οποία πέραν από την έλλειψη εργατικού δυναμικού, συμπεριλαμβάνουν τις προσπάθειες περιορισμού του αυξημένου κατασκευαστικού κόστους, τη ψηφιακή μετάβαση, περιβαλλοντικές και άλλες νομικές υποχρεώσεις.

Τί πιστεύετε, θα καθορίσει την επιτυχία των επιχειρήσεων του κλάδου στο άμεσο μέλλον. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά τα οποία θα πρέπει να πληρούν για να προσαρμοστούν στη νέα τάξη πραγμάτων και να παραμείνουν ανταγωνιστικές.

Ανάμεσα στους καθοριστικούς παράγοντες που θα λειτουργήσουν καταλυτικά όσον αφορά την επιτυχία των επιχειρήσεων, θα είναι η ευελιξία που πρέπει να διαθέτουν για να μπορέσουν να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα που απαιτεί η εποχή.

Η εξέλιξη της τεχνολογίας συντελείται στις μέρες μας με ραγδαίο ρυθμό. Μία εποχή που καθορίζεται από την εξέλιξη των αυτοματισμών και ενδυναμώνεται από τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, τις έξυπνες τεχνολογίες και την ελαχιστοποίηση της ανθρώπινης παρέμβασης. Την ικανότητα για συλλογή τεράστιων δεδομένων τα οποία στη συνέχεια μπορούν να αξιοποιηθούν, την εξέλιξη των αισθητήρων και άλλων. Η τεχνολογική δύναμη που έχει πλέον ο άνθρωπος στα χέρια του είναι τεράστια και ξεπερνά τη δική του ισχύ.

Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά και παράγοντες, αναμένεται να διαφοροποιήσουν τα επιχειρηματικά μοντέλα και τις συμβατικές διαδικασίες που ακολουθούμε στον τομέα.

Η εξέλιξη των μηχανημάτων που θα ενισχύσουν την ανθρώπινη υποστήριξη και τη διεκπεραίωση των εργασιών μέσω έξυπνων πλέον διαδικασιών και η αξιοποίηση της τεχνολογίας, θα απαιτήσουν εργαζόμενους με εξειδίκευση και νέες δεξιότητες που θα ενισχύσουν τη γραμμή παραγωγής και θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσαρμοστούν στις εκάστοτε ανάγκες των πελατών. Αυτό σημαίνει και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αλλά και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Επιπλέον, η χρήση κάποιων έξυπνων συσκευών που θα έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν τη σωματική δύναμη και τις αντοχές των εργαζόμενων, θα διαδραματίσουν επίσης σημαντικό ρόλο στην προώθηση της Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία, προσφέροντας ασφαλέστερους τρόπους διεκπεραίωσης των εργασιών.

Ο συνδυασμός των μηχανημάτων και της τεχνητής νοημοσύνης, με τον ανθρώπινο παράγοντα, είναι ικανά να παρέχουν τις λύσεις στις διάφορες προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει ο κλάδος, φτάνει να διατηρείται η ανθρωποκεντρική προσέγγιση, συμβάλλοντας έτσι στην εξέλιξη της κοινωνίας, των επιχειρήσεων και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

“Ο κατασκευαστικός κλάδος, είναι ένας παραδοσιακός κλάδος που συνεισφέρει στην κυπριακή οικονομία σε όλες τις κρίσιμες περιόδους και θα παραμείνει ως τέτοιος και την επόμενη περίοδο, ως ένας εκ των μεγαλύτερων εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα.”

Έχετε ενδείξεις όσον αφορά την κατασκευαστική δραστηριότητα; Ποιά προβλέπεται να είναι η πορεία και οι τάσεις του τομέα και ποιές προβλέπεται να είναι οι ανάγκες του μέλλοντος;

Εάν ανατρέξουμε στα στοιχεία πωλήσεων των Συμβολαίων της ΜΕΔΣΚ, η οποία διατηρεί ένα σημαντικό μερίδιο της αγοράς συμβολαίων ιδιωτικών έργων, θα διαπιστώσουμε ότι τα τελευταία χρόνια παρουσιάστηκε μείωση στον αριθμό των συμβολαίων και ταυτόχρονη αύξηση της αξίας του ποσού των συμβολαίων αυτών. Οι κυριότεροι λόγοι που παρουσιάζει αυτό το φαινόμενο, είναι το γεγονός ότι, αυτά τα συμβόλαια ανταποκρίνονται σε μεγαλύτερα έργα π.χ. πολυκατοικιών στις οποίες έχει πλέον στραφεί μεγάλο μερίδιο του αγοραστικού κοινού λόγω κατασκευαστικού κόστους, έναντι των μεμονωμένων κατοικιών που είχαμε προηγουμένως.

Το υψηλό κόστος δανεισμού και το υψηλό κόστος κατασκευής, οδήγησαν τη βιομηχανία στην αναζήτηση οικονομικότερων λύσεων, προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς. Τον τελευταίο καιρό παρατηρείται η τάση, νεαρά ζευγάρια να επιλέγουν την ανέγερση μεμονωμένης κατοικίας λιγότερων τετραγωνικών στα προάστια ή την αγορά διαμερισμάτων εντός των πόλεων ως φθηνότερες λύσεις.

Είναι δεδομένο ότι, αν αναλογιστούμε τις υποχρεώσεις που απορρέουν για τη διασφάλιση της ποιότητας και την τήρηση των νομικών και άλλων υποχρεώσεων, όπως διαχείριση αποβλήτων, θέματα ασφάλειας και υγείας και άλλα, σε συνδυασμό με τις αυξήσεις που επιβλήθηκαν στην αγορά, συνεπεία των αστάθμητων παραγόντων που παρουσιάστηκαν, το κόστος κατασκευής θα έπρεπε να ήταν σε ψηλότερα επίπεδα. Δεδομένου του γεγονότος ότι όλα σχεδόν τα προϊόντα είναι εισαγόμενα και επηρεαζόμαστε από εξωγενείς παράγοντες από άλλες χώρες, δεν μπορούμε να αναμένουμε ότι θα έχουμε πιο φθηνά υλικά το επόμενο διάστημα. Πιο πιθανόν είναι, οι γεωπολιτικές εξελίξεις, να οδηγήσουν σε αύξηση του κατασκευαστικού κόστους.

Όλοι αυτοί οι παράγοντες οδηγούν τη βιομηχανία σε αναζήτηση λύσεων για πιο φθηνή κατοικία. Εκτιμώ ότι θα δούμε την επικράτηση της ανάπτυξης γης για μαζική παραγωγή κατοικιών όπως πολυκατοικιών ή οικιστικών συγκροτημάτων, έναντι της κλασσικής ανεξάρτητης κατοικίας με τον παραδοσιακό τρόπο.

Η αύξηση της κατασκευαστικής δραστηριότητας αναμένεται να συνεχιστεί και το επόμενο διάστημα, αφενός λόγω της επιβράδυνσης που παρουσιάστηκε τα προηγούμενα χρόνια της κρίσης και αφετέρου λόγω του στόχου που έχει θέσει το κράτος για προώθηση επιπλέον έργων. Η Κύπρος χαρακτηρίζεται επίσης ως ένας ελκυστικός επενδυτικός προορισμός, για γραφειακές εγκαταστάσεις ή και πανεπιστημιακά ιδρύματα, για τα οποία γίνεται λόγος τελευταία με συνεπακόλουθο, η αγορά να πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στη ζήτηση για στέγασή τους.

Έπειτα από πέντε χρόνια στη διεύθυνση ενός οργανισμού που αντιπροσωπεύει έναν από τους μεγαλύτερους τομείς της οικονομίας, ποια είναι τα μηνύματα που θα θέλατε να στείλετε προς κάθε κατεύθυνση. Τί περιμένουμε από την πολιτεία για την εύρυθμη λειτουργία του τομέα, τί προτρέπουμε τον επιχειρηματικό κόσμο του κλάδου και ποιο το όραμά σας για την Ομοσπονδία, η οποία μετρά φέτος 30 χρόνια από την ίδρυσή της.

Έπειτα από πέντε χρόνια στη διεύθυνση του οργανισμού, κλείνει ένας κύκλος. Ένας κύκλος, ο οποίος περιλαμβάνει τη διαχείριση της πανδημίας του κορωνοϊού με την επιβράδυνση της οικονομίας και του κλάδου για δύο χρόνια, την αύξηση του κατασκευαστικού κόστους, τη μακρά περίοδο διαπραγματεύσεων για την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης και τη μεγαλύτερη σε χρονική περίοδο απεργία των εργαζομένων στις εταιρείες παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος. Κλείνει αυτός ο κύκλος των πέντε χρόνων σε μία περίοδο που ο κλάδος καλείται να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα, να εισέλθει σε μία νέα εποχή πιο φιλική στο περιβάλλον, με αυξημένη χρήση της τεχνολογίας, διατηρώντας το κόστος κατασκευής σε τέτοια επίπεδα τα οποία δεν θα δημιουργούν κοινωνικές ανισότητες. Είναι η ώρα να δημιουργήσουμε το δικό μας road map (βασισμένο στην κυπριακή πραγματικότητα) για τη μετάβαση του κατασκευαστικού τομέα στην εποχή αυτή.

Ο κατασκευαστικός τομέας, είναι ένας παραδοσιακός κλάδος που συνεισφέρει στην κυπριακή οικονομία σε όλες τις κρίσιμες περιόδους (1974, 2013, 2020) και θα παραμείνει ως τέτοιος και την επόμενη περίοδο, ως ένας εκ των μεγαλύτερων εργοδωτών του ιδιωτικού τομέα.

Ο κλάδος χρειάζεται τη στήριξη της πολιτείας στην αντιμετώπιση των καίριων προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα. Η πολιτεία και οι κρατικοί αξιωματούχοι, στο πλαίσιο συνεργασίας τους με τα οργανωμένα σύνολα οφείλουν

να λάβουν υπόψιν τα σοβαρά θέματα των επαγγελματιών φορέων ανάμεσά τους και η Ομοσπονδία μας, όπως την έλλειψη εργατικού δυναμικού, την ανάγκη εκσυγχρονισμού και επαναφοράς του πρότυπου συμβολαίου για δημόσια έργα σε ένα δίκαιο και ισοβαρές συμβόλαιο, αποφεύγοντας τις κακές πρακτικές και τις μονομερείς επεμβάσεις σε αυτό, την άμεση λήψη αποφάσεων για την εισαγωγή εναλλακτικών τρόπων επίλυσης διαφορών με νομοθετημένα ρυθμιστικά πλαίσια, ώστε να έχουμε ταχεία επίλυση διαφορών που προκύπτουν σε μία σύμβαση, αφενός προκειμένου να περιορίσουμε την οικονομική επιβάρυνση της διαδικασίας επίλυσης του προβλήματος και αφετέρου, οι πολίτες να απολαμβάνουν τα οφέλη από την έγκαιρη ολοκλήρωση ενός έργου.

Προτρέπουμε τους επαγγελματίες του κλάδου, να προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα και στις εξελίξεις της εποχής, να επενδύουν στην εκπαίδευση του προσωπικού τους και να ακολουθούν τις τεχνολογικές εξελίξεις χωρίς ενδοιασμούς.

Τους καλούμε να δραστηριοποιούνται στους Συνδέσμους που τους εκπροσωπούν και να συμμετέχουν ενεργά και συλλογικά προς ενδυνάμωση της δικής τους φωνής και να ενεργούν πάντοτε με σεβασμό προς τους συναδέλφους τους.

Η ΟΣΕΟΚ θα συνεχίσει να εργάζεται ως οφείλει, για ανάδειξη κρίσιμων θεμάτων που απασχολούν τον κλάδο και προώθηση ρεαλιστικών και εφαρμόσιμων λύσεων, προκειμένου να ενδυναμώσει και να ενισχύσει το ρόλο της στα τεκταινόμενα σε όλους τους τομείς και να εκφέρει τις απόψεις της για τη διαμόρφωση θέσεων στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Οι προσπάθειες επίτευξης των στόχων της θα συνεχιστούν ενισχύοντας τα μέσα που διαθέτει και ακολουθώντας και αυτή τις εξελίξεις της εποχής ώστε να παρέχει την κατάλληλη στήριξη για ανάπτυξη του κλάδου και των επιχειρήσεών του.

“ Προτρέπουμε τους επαγγελματίες του κλάδου, να προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα και στις εξελίξεις της εποχής, να επενδύουν στην εκπαίδευση του προσωπικού τους και να ακολουθούν τις τεχνολογικές εξελίξεις χωρίς ενδοιασμούς. ”